

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті з позицій системного підходу проаналізовано теоретичні основи структурно-функціональних характеристик пасажирських перевезень підприємств пасажирського автомобільного транспорту України, визначено види пасажирських автоперевезень та їх ознаки. Визначаючи специфічність галузі пасажирських перевезень, визначено структуру та структурні особливості цієї галузі, завдання підприємств пасажирського автотранспорту, функціональні характеристики підприємств пасажирського автотранспорту, відносини, що виникають та існують між різними суб'єктами транспортної діяльності в галузі пасажирських перевезень. Визначено в чому полягає економічна і соціальна роль пасажирського транспорту. В статті визначено, що сприяє розвитку пасажирських перевезень та на що впливає розвиток пасажирських перевезень.

В статті проведено аналіз обсягу пасажирських перевезень в Україні різними видами транспорту та аналіз обсягу пасажирських перевезень в Україні різними видами транспорту у відсотках до загальної кількості перевезених пасажирів за видами транспорту за рік. На основі аналізу визначено роль пасажирських автоперевезень у національній економіці, яка показують необхідність вивчення та впровадження теоретичних і практичних досліджень проблем пасажирських перевезень підприємств пасажирського автомобільного транспорту України, щоб підвищити конкурентоспроможність підприємств та поліпшити соціо-економіко-екологічний ефект від надання послуг. В статті показано, що у зв'язку з динамічним розвитком інтеграційних процесів до Європейського Союзу, в зв'язку зі зміцненням економічних і торговельних відносин все більшого значення набуває розвиток внутрішніх, міжнародних пасажирських перевезень. Тому враховуючи, що підприємства пасажирського автомобільного транспорту динамічно розвиваються, потребують подальших наукових досліджень.

Ключові слова: підприємства пасажирського автотранспорту; структурні особливості; види пасажирських перевезень; транспортна ефективність; роль пасажирських перевезень.

Актуальність теми. Підприємства пасажирського автотранспорту – здійснює найважливішу соціально-економічну функцію життєдіяльності найважливіших складових частин матеріальної бази економіко-правової галузі, вони грають виключно важливу роль у розвитку економіки будь-якої держави, оскільки, здійснюючи перевезення пасажирів відповідно до потреб виробництва, забезпечує тим самим нормальне функціонування і розвиток усіх його галузей, регіонів і підприємств.

Останнім часом у зв'язку з розвитком інтеграційних процесів до Європейського Союзу, в зв'язку зі зміцненням економічних і торговельних відносин все більшого значення набуває і розвиток внутрішніх, міжнародних пасажирських перевезень. Тому дослідження організаційно-економічні та соціальних засад розвитку підприємств пасажирського автомобільного транспорту є актуальними сьогодні.

Це дослідження, пошук нових організаційно-економічних та соціальних засад розвитку підприємств пасажирського автомобільного транспорту має міждисциплінарний характер та синтезує знання пасажирських перевезень, взаємодії видів пасажирського автомобільного транспорту, ефективність транспортних процесів, основ логістики для підвищення практичних показників ефективності функціонування транспорту.

Мета статті. Полягає в розгляді теоретичних аспектів соціально-економічної ролі пасажирських перевезень і підприємств автомобільного транспорту в національній економіці.

Аналіз досліджень та публікацій. У розробку проблематики, пов'язаної з питанням дослідження пасажирських перевезень, значний внесок зробили вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти: О. О. Соловйова, І. І. Висоцька, В. С. Маруніча, Л. Г. Шморгуна, О. С. Іванілов, М. Л. Шелухін, О. І. Антонюк та інші. В умовах капіталістичного способу виробництва транспорт, мережі шляхів сполучення зазнали кардинальних змін, а пасажирські перевезення були виділені в особливу галузь економіки [1].

Виклад основного матеріалу. Діяльність будь-якого підприємства залежить від пасажирської транспортної ефективності, а однією з основних задач розвитку і підвищення ефективності діяльності організації, є пасажирське транспортне забезпечення, тому що саме транспортування визначає рівень витрат і взаємодію з клієнтами. В Україні перехід до ринкових відносин вимагає нових підходів до визначення ролі пасажирського транспорту як основного

учасника процесів відтворення. На сучасному етапі українські підприємства переглядають існуючі системи управління, впроваджують нові інформаційні системи, проводять реорганізацію бізнесу на основі сучасних методів. Ситуація, коли підприємства виходять на сучасний ринок, обумовлює необхідність формування нових методичних основ і розробки практичних рекомендацій з удосконалення транспортних пасажирських перевезень для підвищення ефективності комерційної діяльності.

Теоретичні аспекти проблем та практичні кроки, які сприяють вирішенню проблем підприємств пасажирського автотранспорту, що впливають на економіку розглянуто у наукових працях вчених. В роботах авторів розглянуто сутність операцій з пасажирських автоперевезень, чинники впливу на економіку будь-якої держави, однак для кожного підприємства, що діє на цьому ринку, потрібно виробляти власну систему економічних та організаційних рішень вдосконалення такої діяльності.

В умовах ринкової економіки виживають лише ті підприємства автомобільного транспорту, які найбільш правильно і компетентно визначають вимоги ринку, організовують надання конкурентоспроможних транспортних послуг, що користуються попитом, уміло здійснюють мотивацію висококваліфікованої праці персоналу тощо. Усе це потребує фундаментальних і глибоких економічних знань, а отже, і відповідної підготовки фахівців. Вищевикладене обумовлює актуальність обраної теми.

Термін транспорт походить від лат. *transporto* – переміщую, то згідно із Законом України «Про транспорт» – це галузь суспільного виробництва, яка покликана задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в пасажирських перевезеннях. Також слід звернути увагу на те, що пасажирський транспорт має три елементи, які характерні для будь-якої галузі матеріального виробництва: – засоби праці (засоби пасажирського транспорту); – предмети праці (пасажирів, багаж); – праця (цілеспрямована діяльність людей). Перевезення – це рух транспортного засобу разом з пасажиром і їх багажем. Пасажирські перевезення відносяться до сфери надання послуг населенню, а не до матеріальної (виробничої) сфери, як трактувалося за часів планової економіки [2; 3].

Визначаючи специфічність галузі пасажирських перевезень, можна виокремити такі його структурні особливості:

- підприємства пасажирського автотранспорту не виробляють сировинної продукції. Продукцією транспорту є переміщення. Вони

лише подовжують процес виробництва у сфері обігу до моменту реалізації споживачеві;

- продукція підприємств пасажирського автотранспорту не може бути накопиченою і створювати запаси, вона споживається в процесі переміщення. Тому проблема резервів на підприємствах пасажирського автотранспорту транспорті полягає в резервах пропускну́ї та перевізної здатностей;

- продукція підприємств пасажирського автотранспорту не містить сировини. Основними складовими витрат є: – оплата праці (її частка вдвічі більша ніж у промисловості); – амортизація, паливо та електроенергія становлять майже половину всіх експлуатаційних витрат транспорту;

- не створюючи сировинного продукту, підприємства пасажирського автотранспорту лише збільшують вартість цього продукту в місці споживання;

- підприємство пасажирського автотранспорту, з одного боку, є частиною інфраструктури ринку, а з іншого – саме як суб'єкт продає свої послуги, створюючи транспортний ринок;

- підприємство пасажирського автотранспорту є багатопрофільною галуззю, маючи такі складові, як транспортні засоби, транспортні комунікації, транспортні вузли та пункти, засоби керування рухом, соціальна сфера, ремонтні бази;

- підприємство пасажирського автотранспорту має просторово-мережеве розміщення і базування.

Завдання підприємств пасажирського автотранспорту:

- забезпечення попиту на пасажирські транспортні послуги з дотриманням встановлених термінів доставки та якості перевезень, передусім забезпечення безпеки пасажирів, збереження багажу, який перевозиться;

- перевезення мають бути забезпечені за обсягами, за напрямками та періодами року;

- внутрішньогалузевим завданням є підвищення ефективності перевезень, тобто забезпечення необхідного рівня рентабельності для відшкодування поточних витрат і розвитку виробництва.

Функціональна характеристика підприємств пасажирського автотранспорту:

- забезпечення транспортно-економічних зв'язків, у тому числі міжнародних;

- забезпечення обороноздатності країни;

- сприяння раціональному розміщенню виробничих сил на території країни;
- забезпечення соціальних, культурних та інших потреб населення.

Сучасний пасажирський транспорт забезпечує перевезення людей, їх ручної поклажі та багажу за різними видами сполучення. Перевезення пасажирів здійснюються юридичною або фізичною особою (автомобільний перевізник) як на комерційній основі, так і за власний кошт. Такі перевезення можуть бути комерційними, некомерційними і спеціальні (розрізняються за функціональною ознакою: пожежні, майстерні, автокрани тощо). Комерційні перевезення поділяються на пасажирські (легкові автомобілі та автобуси), виконуються перевізником з метою отримання економічного результату (вигоди). Комерційні пасажирські перевезення здійснюються переважно за маршрутним принципом, і їх найбільший об'єм виконується в автобусному сполученні. Некомерційні за власний кошт виконуються громадянами з метою задоволення особистих (побутових) потреб, а також громадськими організаціями на користь державних органів місцевого самоуправління (перевезення військовослужбовців, поліцейських у разі надзвичайних ситуацій або військових дій).

Структурно пасажирські перевезення можна зобразити як систему, до якої входить дві підсистеми: пасажирські перевезення загального користування і пасажирські перевезення незагального користування.

Пасажирські перевезення загального користування виступає як самостійна галузь матеріального виробництва. Він обслуговує сферу обігу, тобто забезпечує зв'язок між сферою виробництва і сферою споживання. Транспорт загального користування – це транспорт, який, згідно з чинним законодавством, зобов'язаний виконувати перевезення пасажирів будь-якому замовнику: державному підприємству або закладу, фірмі або приватним особам. Перевезення виконуються за тарифною платою. Цей транспорт ще називають магістральним (маршрутним).

Суспільні відносини, що виникають і існують між різними суб'єктами транспортної діяльності в галузі пасажирських перевезень, називають транспортними відносинами. Основний суб'єкт таких транспортних відносин – пасажир – це людина, яка здійснює поїздку на транспорті. До персоналу транспорту належать працівники, які безпосередньо надають послуги з перевезення

пасажирів, виконують роботи з ремонту та технічного обслуговування транспортних засобів, надають допоміжні послуги, пов'язані з перевезеннями. У таких транспортних відносинах предметом діяльності виступає доставка пасажирів до місця призначення з його ручною поклажею та багажем. Ознаки відношення речей, які перевозяться пасажиром, щодо багажу або ручної поклажі викладені в Правилах надання транспортних послуг та Порядку організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом. Традиційно при вивченні пасажирських перевезень розглядають також і перевезення поштою [3].

Пасажирські перевезення – це перевезення людей за допомогою різних видів транспорту.

За масштабністю застосування пасажирські перевезення класифікуються на підставі галузевих нормативно-правових документів. На автомобільному транспорті розрізняють види пасажирських перевезень:

міське сполучення з поділом його на внутрішньоміське (в межах адміністративних меж міста, іншого населеного пункту) і приміське (з віддаленням населених пунктів в більшості випадків до 50 км за межі міста);

міжміське сполучення з поділом його на внутрішньообласне (за межі приміського);

міжобласне (в межах двох або більше областей);

міжнародне сполучення (перевезення пасажирів і багажу за межі держави).

Залежно від режиму руху транспортних засобів, що впливає на швидкість проходження маршруту, розрізняють наступні види пасажирських перевезень на підставі галузевих нормативно-правових документів. На автомобільному транспорті розрізняють види пасажирських перевезень:

звичайний, при якому пасажирообмін здійснюється на всіх зупинках маршруту;

маршрутно-таксомоторний із зупинками на вимогу пасажирів. Цей вид сполучення характерний для автобусів малої пасажиромісткості;

експресний, при якому рух за маршрутом від початкового до кінцевого пункту здійснюється без проміжних зупинок.

Відомо, що всі процеси руху речовини, енергії, інформації в часі та просторі є вторинними щодо процесу переміщення людей. Адже переміщення людей в просторі є життєво необхідною біологічною

функцією організму та здійснюється завдяки наявності у людини опорно-рухового апарату. В суспільно-економічному середовищі зумовлює необхідність переміщення людей в просторі, як функцію їх соціальної поведінки, стимулює прогресивне розширення доступних територій та підвищенню швидкості переміщення.

Економічна і соціальна роль пасажирського транспорту полягає в наданні послуг з перевезення пасажирів, їх ручної поклажі і багажу шляхом задоволення потреби людей в перевезеннях.

Відомо, що людина може здійснювати необхідні пересування пішки або з використанням транспортних засобів. Пасажирські перевезення слід розглядати як своєрідний мобілізатор здатності людей до пересування. Ідея застосування мобілізатора різних здібностей людини застосовується достатньо широко – від примітивного механічного важеля до сучасного комп'ютера. Для пасажирів користування транспортом пов'язане, перш за все, з економією часу та сил, що витрачаються на пересування. Так, швидкість пішохода в місті становить 4 км/год (для міст з населенням понад 1 млн жителів – 5 км/год). Швидкість руху міського автобуса коливається в межах 20 км/год, отже, пересування людини в сучасному місті прискорюється в 4 рази. Звідси, підвищення швидкості руху транспортних засобів розширює зону доступності до місця призначення, а саме відстань, на яку доцільно здійснити переміщення сучасної людини щодо сукупності обмежень соціального, економічного, фізіологічного та психологічного характеру тощо. Заощаджені сумарні витрати часу використовуються людьми для відпочинку, удосконалення творчих здібностей, отримання додаткового заробітку, виховання дітей та інших соціально значущих цілей. За умови використання транспорту, пасажир не тільки менше втомлюється, але і суттєво скорочуються витрати на придбання ним одягу, наприклад взуття через зменшення його зносу.

Розвитку пасажирських перевезень сприяє постіндустріалізація країни, фермеризація сільського господарства, залучення в суспільний оборот нових та реконструйованих районів. Створення кожного нового промислового та сільськогосподарського центру повинна супроводжуватися зростанням пасажирських перевезень та надійною організацією регулярного пасажирського руху за маршрутами. З іншого боку, розвиток пасажирських перевезень позитивно впливає на укріплення економічних та культурно-побутових зв'язків між громадянами. Пасажирські перевезення – важливий фактор в подоланні суттєвої різниці між містом і селом,

покращенні умов життя та праці в населених пунктах. Важливою за умов урбанізації (від лат. *urbanus* – міський) повинна стати сучасна еволюція транспорту загального користування. Велика роль приміських перевезень у доставці робітників, службовців та учнів до місць роботи та навчання, в перевезенні сільського населення. Наприклад, в Україні започатковані програми «Шкільний автобус», які стали важливими складовими загально-державної програми розвитку транспорту і де передбачається належна підтримка незахищених верств населення [5].

Транспорт сприяє розвитку культури: поїздки на наукові конференції, художні виставки, фестивалі та змагання, на різні ділові зустрічі та огляди. Як тут не згадати, успішний досвід застосування логістики на транспорті Французькою республікою, коли в 1998 р. за сприяння уряду та міністерства транспорту історичні та культурні надбання за місцем постійного перебування в Парижі стали доступними жителям відділених містечок та сіл. Таким чином, сучасні можливості транспорту подолали технічні та інформаційні перешкоди щоб скарбами науки та мистецтва, які століттями стаціонарно зберігалися в небагатьох центрах, користувалось все населення, яке більш рівномірно розміщено по всій країні. Пасажирський транспорт ХХІ ст. таких можливостей має ще більше. Завдяки зусиллям незалежної України щодо вступу в європейську спільноту зростає роль пасажирського транспорту в організації міжнародних перевезень. Він виконує перевезення українських громадян в закордонні країни, як в ділових цілях, так і за туристичними маршрутами, а також іноземних громадян, які їдуть в Україну або через територію нашої країни в іншу країну. З розвитком пасажирського транспорту розширюються можливості населення здійснювати поїздки на курорти, санаторії, будинки відпочинку, з метою туризму, а також на відпочинок у приміську зону. Кожного року з настанням літніх та зимових канікул організовані групи українських дітей вивозяться різними видами пасажирського автотранспорту до центрів відпочинку. Для транспорту до функцій транспортної роботи додається обов'язок задоволення потреб населення в відпочинку. Автомобільний транспорт, як один з видів наземного транспорту, набув найбільшого поширення та займає провідну роль в перевезеннях пасажирів, що показано в аналізі обсягу пасажирських перевезень в Україні різними видами транспорту (табл. 1, табл. 2) [6; 7].

Таблиця 1

Аналіз обсягу пасажирських перевезень в Україні різними видами транспорту, млн пас.

Транспорт	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення абсолютне	
				2019 до 2018	2020 до 2019
1	2	3	4	5	6
Всього:	4487,1	4262,3	2570,2	-224,8	-1692,1
Залізничний	158,0	154,8	68,3	-3,2	-86,5
Автомобільний (автобуси)	1906,8	1804,9	1083,9	-101,9	-721
Водний	0,7	0,7	0,3	0	-0,4
Авіаційний	12,5	13,7	4,8	1,2	-8,9
Трамвайний	666,3	627,5	422,8	-38,8	-204,7
Тролейбусний	1016,2	945,7	579,0	-70,5	-366,7
Метрополітенний	726,6	715,0	411,1	-11,6	-303,9

Таблиця 2

Аналіз обсягу пасажирських перевезень в Україні різними видами транспорту, % до загальної кількості перевезених пасажирів за видами транспорту за рік

Транспорт	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення абсолютне	
				2019 до 2018	2020 до 2019
1	2	3	4	5	6
Всього:	100	100	100	100	100
Залізничний	3,52	3,63	2,66	0,11	-0,97
Автомобільний (автобуси)	42,50	42,35	42,17	-0,15	-0,18
Водний	0,02	0,02	0,01	0	-0,01
Авіаційний	0,28	0,32	0,19	0,04	-0,13
Трамвайний	14,85	14,72	16,45	-0,13	1,73
Тролейбусний	22,65	22,19	22,53	-0,46	0,34
Метрополітенний	16,19	16,77	15,99	0,58	-0,78

З інфраструктурою підприємств пасажирського автотранспорту безпосередньо пов'язане автомобілебудування, охорона здоров'я, дорожнє будівництво, переробка нафти та реалізація нафтопродуктів, автосервіс, галузева підготовка кадрів тощо.

Висновки. На основі систематизації теоретичних досліджень щодо ролі пасажирських перевезень та підприємств пасажирського автотранспорту у економіці, можна дійти наступних висновків.

Пасажирські перевезення є невід'ємною та стратегічно важливою частиною не лише транспортної інфраструктури, а й національної економіки. З огляду на беззаперечні маневруючі переваги автомобільного транспорту у порівнянні з іншими видами транспорту, ним було завойоване чільне місце у перевезенні пасажирів на невеликі відстані. Підприємствами пасажирського автотранспорту у середньому забезпечується перевезення близько 42% усіх перевезених пасажирів. Такий суттєвий внесок автотранспортної галузі у формування валового внутрішнього продукту України актуалізує необхідність систематизації теоретичних і прикладних аспектів економічного розвитку підприємств автомобільного транспорту в Україні в умовах ринкової економіки та інтенсифікації інтеграційних процесів.

В умовах ринкової економіки виживають лише ті підприємства автомобільного транспорту, які найбільш правильно і компетентно визначають вимоги ринку, організовують надання конкурентоспроможних транспортних послуг, що користуються попитом, уміло здійснюють мотивацію висококваліфікованої праці персоналу тощо. Усе це потребує фундаментальних і глибоких економічних знань, які не можливі без систематизації, вивчення та впровадження теоретичних і практичних досліджень щодо визначення ролі та значення підприємств пасажирського автотранспорту в економіці.

1. Соловійова О. О., Висоцька І. І., Герасименко І. М. Загальний курс транспорту. Київ, 2019. 244 с. 2. Маруніча В. С., Шморгуна Л. Г. Організація та управління пасажирськими перевезеннями. Київ, 2017. 529 с. 3. Про транспорт : Закон України (зі змінами та доповненнями від 12.05.2022 р. № 2247-IX). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 13.09.2023). 4. Порядок організації регулярних, нерегулярних і маятникових перевезень пасажирів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні : наказ Міністерства транспорту України від 09.02.2004 р. № 75 (зі змінами та доповненнями від 16.08.2016 р. № 278). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-04#Text>. (дата звернення: 13.09.2023). 5. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Шкільний автобус» : Постанова, від 16 січня 2003 р. № 31 (зі змінами та доповненнями від 08.02.2012 р. № 68). *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/31-2003-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 13.09.2023). 6. Іванілов О. С., Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємств автомобільного транспорту. Харків, 2017.

632 с. **7.** *Державна служба статистики України* : офіційний сайт. URL: ukrstat.gov.ua/. (дата звернення: 13.09.2023).

REFERENCES:

1. Soloviova O. O., Vysotska I. I., Herasymenko I. M. *Zahalnyi kurs transportu*. Kyiv, 2019. 244 с.
2. Marunycha V. S., Shmorhuna L. H. *Orhanizatsiia ta upravlinnia pasazhyrskymy perevezenniamy*. Kyiv, 2017. 529 с.
3. Pro transport : Zakon Ukrainy (zi zminamy ta dopovnenniamy vid 12.05.2022 r. № 2247-IX). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 1994. № 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>. (data zvernennia: 13.09.2023).
4. Poriadok orhanizatsii rehuliarnykh, nerehuliarnykh i maiatnykovykh perevezen pasazhyriv avtomobilnym transportom u mizhnarodnomu spoluchenni : nakaz Ministerstva transportu Ukrainy vid 09.02.2004 r. № 75 (zi zminamy ta dopovnenniamy vid 16.08.2016 r. № 278). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-04#Text>. (data zvernennia: 13.09.2023).
5. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy «Shkilnyi avtobus» : Postanova, vid 16 sichnia 2003 r. № 31 (zi zminamy ta dopovnenniamy vid 08.02.2012 r. № 68). *Kabinet Ministriv Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/31-2003-%D0%BF#Text>. (data zvernennia: 13.09.2023).
6. Ivanilov O. S., Dmytriiev I. A., Shevchenko I. Yu. *Ekonomika pidpriemstv avtomobilnoho transportu*. Kharkiv, 2017. 632 с.
7. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy* : ofitsiyni sait. URL: ukrstat.gov.ua/. (data zvernennia: 13.09.2023).

Stakhniuk S. O. [1: ORCID ID: 0000-0002-9014-1167],
Post-graduate Student

¹National University of Water and Environmental Engineering, Rivne

SOCIO-ECONOMIC ROLE OF PASSENGER TRANSPORT AND ROAD TRANSPORT ENTERPRISES IN THE NATIONAL ECONOMY

The article analyzes the theoretical foundations of the structural and functional characteristics of passenger transportation of passenger road transport enterprises of Ukraine from the standpoint of a systemic approach, and defines the types of passenger road transportation and their characteristics. Determining the specificity of the passenger transport industry, the structure and structural features of this industry, tasks of passenger transport enterprises, functional characteristics of passenger transport enterprises, relations that arise and exist between various subjects of transport activity in the field of passenger transport. It is determined what the economic and social role of passenger transport is. The article defines what contributes to the development of passenger transport and what is affected by the development of passenger transport.

The article analyzes the volume of passenger transport in Ukraine by different modes of transport and the analysis of the volume of passenger transport in Ukraine by different modes of transport as a percentage of the total number of transported passengers by mode of transport per year. Based on this analysis, the role of passenger road transportation in the national economy is determined, which shows the need to study and implement theoretical and practical research on the problems of passenger transportation of passenger road transport enterprises of Ukraine in order to increase the competitiveness of enterprises and improve the socio-economic and environmental effect of providing services. This article shows that in connection with the dynamic development of integration processes into the European Union, in connection with the strengthening of economic and trade relations, the development of domestic and international passenger transportation is becoming increasingly important. Therefore, taking into account the fact that passenger road transport enterprises are dynamically developing, they need further scientific research.

Keywords: passenger transport companies; structural features; types of passenger transportation; transport efficiency; the role of passenger transport.

Отримано: 14 вересня 2023 року
Прорецензовано: 19 вересня 2023 року
Прийнято до друку: 29 вересня 2023 року